



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 4/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Στ' Τμήμα)

Συνεδρίαση της 12ης Ιανουαρίου 2022

(Με τη χρήση τεχνολογικών μέσων σύμφωνα με την με αριθ. 549/2021 απόφαση της Προέδρου ΝΣΚ).

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Μιχαήλ Τζουβάρας, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Παναγιώτης Πανάγος, Ελένη Λευθεριώτου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αγγελική Βερροπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη δίχως ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 75068/5.10.2021 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας/Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης/Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και

Οικογένειας όπως διευκρινίστηκε και συμπληρώθηκε με το με αριθμό πρωτ. 97672/1.12.2021 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν, μετά τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 59 παράγραφος 1 του ν. 4554/2018 -με το οποίο αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.2345/1995- αρμόδιος για την αδειοδότηση των ιδιωτικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας, αλλά και για την άρση αυτής είναι ο οικείος Δήμος ή η οικεία Περιφέρεια, λαμβανομένης υπόψη και της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 με την οποία διατηρήθηκε σε ισχύ μόνον η περίπτωση 22 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 και όχι η περίπτωση 9 της παραγράφου 3B της ως άνω διάταξης, με την οποία ορίζεται ότι αρμοδιότητα για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες έχει ο Δήμος.

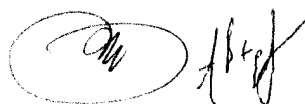
.....

Στο παραπάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Από το υποβληθέν ερώτημα της υπηρεσίας, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το με αριθ.πρωτ.97672/1.12.2021 έγγραφο, καθώς και από τα στοιχεία του φακέλου που συνοδεύουν το ερώτημα, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό.

1. Με το με αριθ. πρωτ. 163/16-01-2019 έγγραφό του, το Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Αττικής ζήτησε από την ερωτώσα υπηρεσία να διευκρινίσει, εάν, μετά τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 59 παράγραφος 1 του ν. 4554/2018, αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας καθίσταται η Περιφέρεια. Επίσης, με το υπ' αριθ. 808/10-08-2021 έγγραφό της, η Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού του Δήμου Αλεξανδρούπολης υπέβαλε όμοιο ερώτημα προς την ερωτώσα υπηρεσία. Ειδικότερα, όπως διευκρινίζει η ερωτώσα υπηρεσία στο από 1.12.2021 έγγραφο, «ο Δήμος προβληματίζεται εάν βάσει της διάταξης του άρθρου 1 του ν. 2345/95, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 59 του ν. 4554/2018, και σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 94 παρ. 3B περίπτωση 9,



για την χορήγηση άδειας λειτουργίας προς την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑΜΚΕ) « ... » η οποία ευρίσκεται ... (και αποτελεί φορέα ιδιωτικού τομέα) προκειμένου αυτή να παράσχει νομίμως βάσει της διάταξης του άρθρου 1 του ν. 2345/95 οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού, αρμόδιος φορέας είναι ο οικείος Δήμος ή η Περιφέρεια βάσει των προαναφερόμενων διατάξεων καθώς και ποίος ο αρμόδιος φορέας για την ανάκληση της άδειας λειτουργίας». Κατόπιν αυτών, η ερωτώσα υπηρεσία, έθεσε το ακόλουθο ερώτημα:

«... Γ. Κατόπιν των ανωτέρω, προκύπτει ότι το ζήτημα της αρμοδιότητας αδειοδότησης ιδρυμάτων παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου ρυθμίζεται τόσο από τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2345/1995 , όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του από το άρθρο 59 του Ν. 4554/2018, όσο και από τις διατάξεις του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010, με τις πρώτες να δίνουν τη σχετική αρμοδιότητα στην οικεία Περιφέρεια και τις δεύτερες στον οικείο Δήμο. Ειδικότερα, από το γεγονός ότι με τον Ν. 4554/2018 εισάγεται στον Ν. 2345/1995 ως ρητή εξαίρεση η ειδική περίπτωση αδειοδότησης από τον οικείο Δήμο των δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών συνάγεται σιωπηρή κατάργηση της περ. 9 της παρ. 3B του προγενέστερου Ν. 3852/2010 σχετικά με την αρμοδιότητα αδειοδότησης των ιδιωτικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας; Ανάλογα με την απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, αρμόδιος για την αδειοδότηση των ιδιωτικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας, αλλά και για την άρση αυτής είναι, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό καθεστώς ο οικείος Δήμος ή η οικεία Περιφέρεια;».

2. Ο προβληματισμός της Υπηρεσίας για την έννοια και το περιεχόμενο των ανωτέρω διατάξεων προέκυψε διότι «στις αρμοδιότητες του Υπουργείου εμπίπτει η εποπτεία των δομών ως προς την εκπλήρωση του σκοπού τους, καθώς και η έκδοση του κανονιστικού πλαισίου για την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους [άρθρο 24 του Π.Δ. 134/2017 (Α΄168)]».

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 1 παράγραφος 1 του ν. 2345/1995 (Α'213) «Οργανωμένες υπηρεσίες παροχής προστασίας από φορείς κοινωνικής πρόνοιας και άλλες διατάξεις»¹ όριζε τα εξής:

« 1. Σωματεία, οργανισμοί, ιδρύματα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ενώσεις προσώπων και γενικά φορείς μη υπαγόμενοι στο δημόσιο τομέα, που ασκούν κοινωνική πρόνοια, καθώς και ιδιώτες, δεν επιτρέπεται να παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με ειδικές ανάγκες (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων ή να ασκούν παρεμφερείς δραστηριότητες, πριν από την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας από την οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

...»

4. Το άρθρο 94 του ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», μεταξύ άλλων, στις παραγράφους 1 και 3B περιπτώσεις 9, 10 και 22, ορίζει τα εξής:

«ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Άρθρο 94

Πρόσθετες Αρμοδιότητες δήμων

1. Στο άρθρο 75 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β' («Περιβάλλον») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

...

3.Α...

Β. Στο άρθρο 75 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης») προστίθενται οι ακόλουθες Αρμοδιότητες:

«...»

9. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.

¹ όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 από το άρθρο 59 του ν.4554/2018 (Α' 130)

10. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα Ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών.

...

22. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

...»

5. Το άρθρο 283 του ν. 3852/2010 στις παραγράφους 2 και 3 αυτού, μεταξύ άλλων, ορίζει τα εξής:

«Τελικές Ρυθμίσεις

1...

2. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών καταργούνται οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα.

Οι περιφέρειες υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, μετά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, σε όλα τα δικαιώματα, περιλαμβανομένων και των εμπραγμάτων, καθώς και στις υποχρεώσεις, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

...

3. Λοιπές Αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν ορισθεί και ασκούσαν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του παρόντος, ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων από την περιφέρεια, με εξαίρεση θέματα διαχείρισης και προστασίας των δασών, καθώς και θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος, η άσκηση των οποίων περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.»

6. Στα άρθρα 59 παράγραφοι 1 και 3 και 73 του ν. 4554/2018 (Α'130) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 59

Δυνατότητα ίδρυσης ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠ ΜΕΑ από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και από Δήμους

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α'213) αντικαθίσταται ως εξής:

«Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, οργανισμοί, ιδρύματα, ενώσεις προσώπων και φορείς Κοινωνικής Αλληλεγγύης υπαγόμενοι στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και ιδιώτες, δεν επιτρέπεται να παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με αναπηρία (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων ή να ασκούν παρεμφερείς δραστηριότητες, πριν από την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας από την οικεία Περιφέρεια. Για την ίδρυση και τη λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (ΚΔΑΠ ΜΕΑ) των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών χορηγείται άδεια από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.»

2 ...

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α` 213) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Η περίπτωση 22 της παρ. 3 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 (Α` 87) διατηρείται σε ισχύ.»

«Άρθρο 73

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

7. Το άρθρο 2 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.) ορίζει:

«Αναδρομική δύναμη του νόμου

Ο νόμος ορίζει για το μέλλον, δεν έχει αναδρομική δύναμη και διατηρεί την ισχύ του εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά.»

8. Το άρθρο 21 παράγραφος 1 του ν. 2690/1999 (Α`45) ορίζει:

« Ανάκληση

1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της.»

9. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 εδάφιο 1 του ν. 4831/2021 (Α`170) ορίζει τα εξής :

«2. Τα ερωτήματα πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και σαφή προσδιορισμό των προβληματισμών της Υπηρεσίας, για την έννοια και το περιεχόμενο

συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. »

Ερμηνεία των διατάξεων

10. Με το άρθρο 1 παράγραφος 1 εδάφιο 1 του ν. 2345/1995, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάσταση αυτού με το άρθρο 59 του ν. 4554/2018, προβλέφθηκε η δυνατότητα φορέων μη υπαγόμενων στο δημόσιο τομέα να παράσχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με ειδικές ανάγκες (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων μόνον κατόπιν έκδοσης σχετικής άδειας λειτουργίας. Με την ίδια ως άνω διάταξη, αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση των αδειών αυτών ορίστηκε η οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Ο σκοπός της θέσπισης της διάταξης ήταν η επίλυση σοβαρών προβλημάτων που σχετίζονται κυρίως με την αντιμετώπιση της αυθαίρετης λειτουργίας μεγάλου αριθμού φορέων και της παροχής χαμηλού επιπέδου υπηρεσιών από τους εμπλεκόμενους φορείς. (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 59 του ν. 4554/2018).

11. Με τον ν. 3852/2010 (Α'87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» προβλέφθηκε ότι οι Δήμοι και οι Περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Εξάλλου, στην παράγραφο 2 του άρθρου 283 του ως άνω νόμου, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, από την έναρξη λειτουργίας των Περιφερειών καταργούνται οι Ενιαίες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα. Περαιτέρω, στην παράγραφο 3 της προαναφερόμενης διάταξης προβλέπεται, ότι, οι λοιπές αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν ορισθεί και ασκούσαν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις Περιφέρειες με το άρθρο 186 του ίδιου νόμου, ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων, από την Περιφέρεια, με εξαίρεση θέματα διαχείρισης και προστασίας των δασών, καθώς και θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος, η άσκηση των οποίων περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Τέλος, με το άρθρο 286 του ν. 3852/2010 ορίστηκε ότι, με την εξαίρεση συγκεκριμένων διατάξεων-στις

οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η παράγραφος 3B του άρθρου 94-, η ισχύς του ως άνω νόμου άρχεται από 1.1.2011.

12. Με την περίπτωση 9 της παρ. 3B του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 προστέθηκε στις αρμοδιότητες των Δήμων η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς, ενώ, με την περίπτωση 22 της παρ. 3B της ανωτέρω διάταξης, δόθηκε στους Δήμους η αρμοδιότητα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

13. Κατά συνέπεια, από 1.1.2011, οπότε και ίσχυσαν παράλληλα οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάσταση του άρθρου 1 παράγραφος 1 του ν.2345/1995 από την παράγραφο 1 του άρθρου 59 του ν.4554/2018) με τις περιπτώσεις 9 και 22 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν. 3852/2010, αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών κατέστη αποκλειστικά ο οικείος Δήμος.

14. Ακολούθως, με τη νεότερη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 (Α'130), ο νομοθέτης αντικατέστησε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, με την οποία επαναφέρεται κατ' ουσίαν η διάταξη του προϊσχύσαντος άρθρου 1 του ν. 2345/1995, για την παροχή οργανωμένων κοινωνικών υπηρεσιών, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με αναπηρία (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων ή την άσκηση παρεμφερών δραστηριοτήτων, απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας, αρμόδιο δε όργανο για τη χορήγηση των αδειών αυτών, καθίσταται εν γένει η οικεία Περιφέρεια. Επιπλέον, στους φορείς που υποχρεούνται να κατέχουν για τη λειτουργία τους άδεια της οικείας Περιφέρειας, ο νομοθέτης συμπεριλαμβάνει και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καθώς και τους φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης, ανεξάρτητα εάν αυτοί υπάγονται στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

15. Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 ο νομοθέτης προσέθεσε τελευταίο εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 1, με το οποίο ρητώς διατήρησε σε ισχύ μόνον την περίπτωση 22 της παραγράφου

3B του άρθρου 9 του ν. 3852/2010 και συνεπώς οι Δήμοι διατηρούν την αρμοδιότητα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

16. Αντιθέτως, όσον αφορά την περίπτωση 9 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν.3852/2010 περί χορήγησης από τους Δήμους άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς, αυτή έχει σιωπηρώς καταργηθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018, η οποία απονέμει τη σχετική αρμοδιότητα στην οικεία Περιφέρεια, ενώ, στο εν λόγω άρθρο 59 του ως άνω νόμου, ο νομοθέτης δεν περιλαμβάνει ρύθμιση περί διατήρησης της ισχύος της διάταξης αυτής, όπως έπραξε με την προαναφερθείσα περίπτωση 22 της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010.

17. Πράγματι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 του Αστικού Κώδικα, ο νόμος διατηρεί την ισχύ του, εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά. Η κατάργηση είναι ρητή όταν ο νεότερος νόμος περιλαμβάνει ειδική διάταξη περί κατάργησης του παλαιότερου νόμου. Αντίθετα, η κατάργηση είναι σιωπηρή όταν από την έννοια του περιεχομένου του νεότερου νόμου προκύπτει, κατά τρόπο σαφή, ότι, ο νεότερος νόμος αποσκοπεί στην κατάργηση του παλαιού, γενικού ή ειδικού, νόμου και, μάλιστα, με ρύθμιση του ίδιου θέματος, κατά τρόπο αντίθετο και ασυμβίβαστο προς αυτή του παλαιού νόμου (ΑΠ 247/2020, 447/2007, ΟΛΑΠ 18/1999, 310/1966, ΝΣΚ 89/2021, 73/2021, 126/2020). Η γενική νομική ερμηνευτική αρχή της κατάργησης του προγενέστερου νόμου με νεότερο δεν εφαρμόζεται όταν ο νεότερος νόμος είναι γενικός και ο παλαιός ειδικός (*lex posterior generalis non derogat legi priori speciali*), εκτός εάν από το περιεχόμενο του νεότερου νόμου προκύπτει ότι αυτός αποσκοπούσε στην κατάργηση και του ειδικού νόμου (ΝΣΚ Α΄ Ολομέλεια 138/2021 με παραπομπή σε ΑΠ 553/2015, ΑΠ 887/2014, ΑΠ 447/2007 κ.ά., ΝΣΚ 53/2019, ΝΣΚ 284/2016 κ.ά.).

18. Από την επισκόπηση της νεώτερης διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 –η οποία αντικατέστησε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995- και της προγενέστερης χρονικά διάταξης της περίπτωσης 9 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν. 3852/2010, συνάγεται, ότι, οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες που έχουν

σχέση με την προστασία του παιδιού παρέχουν τα ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας καθώς και οι υπόλοιποι φορείς που προβλέπει η περίπτωση 9 της παραγράφου 3B του άρθρου 94. Περαιτέρω, η ρύθμιση της νεώτερης διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018 κατήργησε σιωπηρά την περίπτωση 9 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 και κατέστησε αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας προς τους ιδιωτικούς φορείς που παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες σχετικά με την προστασία του παιδιού την οικεία Περιφέρεια, ενώ παράλληλα με την διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 59 του ν.4554/2018 διατήρησε σε ισχύ μόνον την περίπτωση 22 της παραγράφου 3B του άρθρου 94 του ν.3852/2010, δηλαδή δεν κατήργησε την αρμοδιότητα του οικείου Δήμου, ειδικώς μόνον όσον αφορά τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών η βρεφονηπιακών σταθμών.

19. Σημειώνεται ότι στο άρθρο 21 παρ. 1 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 95) Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ορίζεται ότι «αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της». Ως εκ τούτου, κάθε ατομική διοικητική πράξη, είτε αρμοδίως, είτε αναρμοδίως εκδοθείσα, δύναται να ανακαλείται, για οποιονδήποτε λόγο εξωτερικής ή εσωτερικής νομιμότητας, είτε από το όργανο που την εξέδωσε είτε από το όργανο, το οποίο, κατά τον χρόνο της ανακλήσεως, είναι αρμόδιο για την έκδοσή της (ΣτΕ 1581/2010 Ολ., 1582/2010 Ολ., 920/2017 ΣτΕ, 90/2017 ΣτΕ), τηρουμένων των κανόνων ανάκλησης των διοικητικών πράξεων.

20. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Η αρμοδιότητα αδειοδότησης ιδιωτικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν. 4554/2018, η οποία αντικατέστησε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 και έχει τεθεί σε ισχύ από 18.07.2018, για τη χορήγηση, στην περίπτωση του ερωτήματος, άδειας λειτουργίας προς την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑΜΚΕ) « ... » (η οποία αποτελεί φορέα ιδιωτικού τομέα), προκειμένου αυτή να παράσχει νομίμως οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού, ανήκει στην οικεία

Περιφέρεια. Για την ειδικότερη αρμοδιότητα ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του ανωτέρω φορέα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 ν. 2690/1999, το ερώτημα δεν διαλαμβάνει πλήρη εξιστόρηση συγκεκριμένου πραγματικού και σχετικού προβληματισμού της Διοίκησης και ως εκ τούτου για την απάντησή του δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 8 παράγραφος 2 του ν. 4831/2021.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17.01.2022

Ο Πρόεδρος του Τμήματος



ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια



ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΕΡΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

